

XARXA D'INFORMACIÓ

GRAHAM BENNETT

El principal objectiu del projecte GreenInfraNet és enfortir el desenvolupament i la implementació de la infraestructura verda en regions de

la UE, i un dels resultats més importants del projecte és la *European Network for Green Infrastructure Knowledge and Experience* (ENGINE, Xarxa Europea de Coneixement i Experiència de la Infraestructura Verda). La Xarxa promourà el desenvolupament de la infraestructura verda a escala local i regional, facilitant la recopilació i difusió d'informació i experiències, incloent-hi exemples d'èxit, coneixements adquirits i bones pràctiques.

Els objectius, la estructura i les modalitats de la Xarxa s'han debatut amb la Comissió Europea per tal de garantir que complementa la nova plataforma digital de la CE, que se centrarà en la dimensió europea de la infraestructura verda. S'espera vincular la Xarxa a la plataforma de la CE així com als sistemes d'informació europeus de biodiversitat, boscos i aigua.

En el recent seminari celebrat a València (vegeu pàg. 2), els socis van acordar que fos l'Agència de Desenvolupament de Nicòsia qui, a finals de 2014, posés en marxa la Xarxa. La participació estarà oberta a organitzacions d'arreu d'Europa que treballin en el desenvolupament o en la implementació de la infraestructura verda.

Graham Bennett, expert extern del projecte GreenInfraNet

Serveis ecosistèmics

D'acord amb la definició utilitzada per a la iniciativa mundial The Economics of ecosystem and Biodiversity (TEEB), els serveis ecosistèmics són les aportacions directes i indirectes dels ecosistemes al benestar humà. La majoria d'estudis identifiquen quatre categories de serveis ecosistèmics:

- **Hàbitat** – Funcions ecològiques subjacents a la producció de serveis ecosistèmics (hàbitats per espècies, conservació de la diversitat biològica).
- **Subministrament** – Productes obtinguts dels ecosistemes, com ara aliments, aigua, fusta, combustible i medicines.
- **Regulació** – Beneficis obtinguts a partir de processos ecosistèmics, com la regulació del clima, depuració de l'aigua, control de l'erosió i prevenció d'inundacions.
- **Culturals** – Beneficis dels ecosistemes en relació amb el lleure, turisme, o espiritualitat.

ASPIRACIONS: La CE estableix fites orientades a la protecció dels serveis ecosistèmics que contribueixen al benestar humà

El maig de 2011, la CE va adoptar l'informe *La nostra assegurança de vida, el nostre capital natural: una estratègia de biodiversitat de la UE fins el 2020* (COM [2011] 244), en el qual l'objectiu 2020 inclou aturar la degradació dels serveis ecosistèmics i la seva restauració en la mesura que sigui possible.

El Target 2 és assegurar que "Cap el 2020, els ecosistemes i els seus serveis es conservin i es millorin mitjançant l'establiment de la infraestructura verda i la restauració d'un mínim del 15% dels ecosistemes degradats". Això inclouria cartografiar i avaluar l'estat dels ecosistemes i els seus serveis el 2014. El Parlament Europeu va donar seguiment a l'informe adoptant una resolució l'abril de 2012.

El maig de 2013, la CE va adoptar l'informe *Infraestructura Verda – Millora del Capital Natural d'Europa*, aprovada pel Parlament Europeu el desembre de 2013. Defineix la infraestructura verda com una "xarxa estratègicament planificada d'espais naturals i seminaturals d'altres característiques ambientals, dissenyada i gestionada per oferir una àmplia gamma de serveis ecosistèmics".

L'èmfasi del concepte d'infraestructura verda rau en maximitzar els serveis ecosistèmics basats en la integració de solucions naturals en l'ordenació i el desenvolupament territorials. En aquest sentit, cal millorar el coneixement sobre els serveis ecosistèmics amb exemples concrets de com promoure els seus múltiples beneficis. El projecte GreenInfraNet contribueix al compliment d'aquests reptes mostrant exemples innovadors i bones pràctiques.

Carles Castell Puig, Cap de l'Oficina de Planificació i Anàlisi Territorial, Diputació de Barcelona.

Segon taller de la Xarxa de Coneixement, València

El segon taller sobre la constitució de la Xarxa Europea de Coneixement i Experiència de la Infraestructura Verda (ENGINE) va tenir lloc a València el passat 10 d'abril de 2014, per posar al dia als socis sobre la seva evolució i per prendre decisions sobre els següents passos.

Eleftherios Loizou, de l'Agència de Desenvolupament de Nicòsia (ANEL), soci responsable de la constitució de la xarxa de coneixement, i l'expert extern Dr. Graham Bennett, van informar als participants sobre la reunió celebrada amb la Direcció General per al Medi Ambient de la CE, que va tenir lloc el desembre de 2013. La Comissió va mostrar un gran interès per la Xarxa i es va establir un marc de col·laboració entre la Xarxa i la plataforma de la CE per a la infraestructura verda, així com possibles fonts de finançament.

COINCIDÈNCIA DE PARERS: Els socis estan d'acord amb la creació d'una xarxa de coneixement

Durant el seminari de València, el Dr. Bennett va fer una presentació sobre el disseny de la xarxa de coneixement, la seva relació amb la futura plataforma de la CE i el marc de cooperació amb altres xarxes de la UE. El Sr. Loizou va descriure el desenvolupament de la xarxa a Xipre, amb suggeriments sobre possible finançament.

El debat entre els participants va portar a les següents conclusions:

- La xarxa de coneixement ha de centrar-se en el desenvolupament i implementació de la infraestructura verda a nivell local i regional.

- Tothom ha de poder accedir a les dades compartides a la xarxa.
- Es va presentar i acordar un pressupost mínim anual per a la xarxa.
- Tots els socis haurien de participar a la xarxa de coneixement.
- El procés ha de finalitzar l'octubre del 2014, i la xarxa s'ha de presentar oficialment el novembre de 2014 a la conferència final del projecte a Flevoland, Holanda.

Eleftherios Loizou, gerent, Agència de Desenvolupament de Nicòsia (ANEL), Xipre

VISITA D'ESTUDI AL PROJECTE LIFE "RENAIX EL BOSCO"

SALUT FORESTAL: La restauració dels ecosistemes té beneficis per a la societat

Els boscos són elements fonamentals de la infraestructura verda europea: normalment ocupen grans àrees i són llar de la major biodiversitat d'Europa. Ahora, ofereixen múltiples beneficis i

serveis ambientals a la societat, i és per això que el projecte GreenInfraNet ha dedicat gran part de la seva energia a la gestió forestal sostenible. Un exemple és el taller per a la transferència de bones pràctiques, celebrat a València, centrat en el projecte LIFE "Renaix el Bosc", finançat per la CE. L'objectiu principal del projecte és la conservació i restauració dels boscos de Tilio-Acerion del nord de València, hàbitat prioritari a la Xarxa Natura 2000. Els socis van visitar àrees del projecte a les zones altes de Castelló per aprendre la metodologia de restauració d'hàbitats aplicada. El projecte busca recuperar els boscos que han perdut els seus valors naturals a causa de la seva secular gestió silvícola i agrícola. Les parcel·les del projecte compren boscos de pins gairebé monoespecífics on la densitat d'arbres sovint limita la successió ecològica

natural. Mitjançant l'aclarida del pi i la reintroducció d'espècies de fulla ampla característiques de l'hàbitat, com el til·ler de fulla gran i l'om, el projecte vol recuperar els valors naturals d'aquests boscos. Moltes de les espècies reintroduïdes són productores de fruits que milloren la interacció i la dinàmica dels ecosistemes. Els beneficis de millorar la integritat ecològica dels boscos es fan evidents amb el temps en la forma d'una infraestructura verda més estable gràcies a la millora de la resiliència i la resistència dels ecosistemes. Els ecosistemes forestals amb una millor dinàmica ecològica són també més capaços de resistir els impactes del canvi climàtic cada vegada més evident.

Daniel Arizpe Ochoa (Director del projecte LIFE "Renaix el Bosc", CIEF-VAERSA)

ANEM PER FEINA: Els socis comproven la qualitat de l'aigua

CONNEXIONS D'INFRAESTRUCTURA VERDA

El 10 d'abril de 2014, el Centre per a la Investigació i l'Experimentació Forestal de la Comunitat Valenciana (CIEF) va organitzar una sortida de camp com a part del projecte GreenInfraNet. Després de les sessions, que van incloure un acte de difusió, la cinquena reunió del Comitè de Direcció, el quart taller de bones pràctiques i el segon taller sobre la Xarxa Europea de Coneixement i Experiència de la Infraestructura Verda (ENGINE), els socis van gaudir d'una visita d'estudi al Parc Natural del Riu Túria per veure la infraestructura verda posada en pràctica.

El Parc del Riu Túria compta amb mostres dels pocs boscos mediterranis de ribera preservats i amb una àmplia gamma d'espècies autòctones de flora i fauna. La seva ubicació a prop de la ciutat de València representa tant una oportunitat com un repte per a la conservació. Els problemes i les amenaces inclouen les deixalles abandonades pels visitants i els ciclistes que circulen pels camins a gran velocitat.

La visita va ser organitzada en col·laboració amb la Fundació Limne, una ONG local que treballa per la custòdia del territori i el voluntariat ambiental. Aquesta és una eina clau per a la millora de la xarxa Natura 2000, especialment pel que fa als rius i altres ecosistemes aquàtics que es poden considerar com a corredors ecològics o passeres que connecten els llocs Natura 2000. El director de la fundació i un voluntari van guiar el grup a través de la zona de lleure al llarg del riu, explicant algunes de les recents activitats de restauració per a lluitar contra la canya americana (*Arundo donax*), una espècie invasora que reemplaça molt ràpidament les comunitats de plantes autòctones, degradant hàbitats de qualitat i alterant el funcionament dels ecosistemes. El grup va visitar una de les parcel·les on les canyes i els rizomes s'eliminen periòdicament. La Fundació Limne també porta a terme activitats de sensibilització ambiental per a les poblacions locals en col·laboració amb les autoritats públiques i empreses privades. Al final de la visita, els socis van participar en una demostració molt eficaç: van prendre mostres d'aigua per analitzar-les mitjançant un índex biòtic basat en la presència de macroinvertebrats, l'oxigen dissolt, els nitrats i el pH, utilitzant un senzill equip de camp.

David Campos-Such, Fundació Limne/Gloria Ortiz, Coordinadora del Component 3, VAERSA/Centre per a la Investigació i Experimentació Forestal (CIEF), Conselleria de Territori, Infraestructura i Medi Ambient, València

TRANSFERÈNCIA DE BONES PRÀCTIQUES A HONGRIA

La metodologia SITxell, basada en SIG, per avaluar els valors naturals i socioeconòmics s'està transferint de Barcelona a dos llocs pilot d'Hongria Central per tal de millorar els SIG utilitzats per les autoritats hongareses en l'ordenació del territori. La transferència es va dur entre gener i juliol de 2014, i els resultats es presentaran el setembre.

La planificació de la transferència va començar l'octubre de 2013 durant una visita d'experts de la Diputació de Barcelona i agents hongaresos implicats, on els participants van examinar l'aplicabilitat a Hongria dels indicadors utilitzats pel SITxell a Barcelona.

El Centre de Coneixement Lechner Lajos (anteriorment l'Agència Nacional d'Ordenació del Territori) i l'Institut de Geodèsia, Cartografia i Teledetecció estan ajudant al REC a millorar la transferència d'aquesta pràctica a Hongria.

S'han organitzat diverses reunions de participació amb diferents organismes hongaresos, inclosos ministeris, direccions de parcs nacionals, universitats, acadèmies i centres de seguiment. Les trobades han brindat l'oportunitat de discutir les principals funcions dels diferents espais lliures i d'encoratjar els agents decisoris a repensar els objectius de planificació basant-los en una avaluació integrada dels usos del sòl.

Les primeres discussions van ser un bon punt de partida per a les activitats de transferència a Hongria. La contribució dels diferents agents a les activitats de transferència resulta essencial, ja que han de donar accés a les dades i assistència en l'harmonització dels indicadors.

Reka Prokaj, Coordinadora de Transferències a Hongria, REC

DETALLS DE LA PLANIFICACIÓ: Les consultes s'han centrat en qüestions metodològiques relacionades amb transferències de bones pràctiques

EN LA DIRECCIÓ CORRECTA: Una visita de camp a Letònia mostra la posada en pràctica de la gestió forestal sostenible

La infraestructura verda i la gestió forestal

Els boscos cobreixen prop d'un terç del territori de la UE i es poden considerar un dels components més importants dels paisatges naturals d'Europa, amb un paper crucial en la mitigació dels impactes del canvi climàtic i la conservació de la biodiversitat. Gairebé una quarta part es troba protegida per la Xarxa Natura 2000 i gran part de la resta és l'hàbitat d'espècies protegides per normes de la UE. Els boscos també ofereixen molts beneficis per a la societat, inclosa la salut humana, el lleure, el turisme i l'ocupació de gairebé 2 milions de persones.

D'acord amb l'informe de la CE de 2013 *Una nova estratègia forestal de la UE: per als boscos i el sector forestal*, els esforços de protecció han d'estar destinats a mantenir, millorar i restaurar la resistència i la multifuncionalitat dels ecosistemes forestals com a element nuclear de la infraestructura verda de la UE, que proporciona serveis ambientals clau, així com matèries primeres.

La gestió forestal sostenible es va definir el 1993 a la Conferència Ministerial Paneuropea sobre la Protecció dels Boscos a Europa com l'ús dels boscos i terres forestals d'una manera, i amb una intensitat, que mantinguin la seva biodiversitat, productivitat, capacitat de regeneració, vitalitat i potencial per assolir, ara i en el futur, les funcions ecològiques, econòmiques i socials rellevants a escala local, nacional i mundial, i que no causi dany a altres ecosistemes".

Hi ha hagut moltes oportunitats per a l'intercanvi d'experiències sobre la gestió forestal sostenible durant la visita de dos dies dels socis del projecte a Letònia, on els boscos cobreixen gairebé el 48% del territori i tenen un paper important en l'economia nacional.

El primer dia de taller, els participants van visitar el Parc Nacional de Gauja per conèixer les mesures de restauració d'hàbitats forestals destinades a la conservació de la biodiversitat. El segon dia, es va visitar una granja a la regió de Vidzeme, on els participants van comprovar la pràctica de la gestió forestal sostenible i els seus aspectes clau en boscos de propietat privada.

Tenint en compte el paper essencial dels boscos per a la societat i la natura, així com les funcions econòmiques i recreatives dels terrenys forestals i el seu valor com a hàbitat d'espècies vegetals i animals, és evident que la infraestructura verda és una eina important per harmonitzar l'àmplia varietat d'interessos en l'ús sostenible dels boscos.

Elina Lice, Ministeri de Protecció del Medi Ambient i Desenvolupament Regional, Letònia

Redactors: Anita Kocic

Col·laboradors: Daniel Arizpe Ochoa, Graham Bennett, David Campos-Such, Carles Castell Puig, Eline Lice, Eleftherios Loizou, Gloria Ortiz, Reka Prokaj, Alexander Tonkov

Disseny i maquetació: Trícia Barna, Sylvia Magyar

Fotografies: Project partners

Publicat per: The Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe

Traducció de textos i correcció de proves dels textos

en català: Pilar Fernández, Carles Castell i Napos Oldal

Impressió: Gabinet de Premsa i Comunicació de la Diputació de Barcelona. B 22609-2014

Contacte: Ingrid Henzen, Coordinadora del projecte GreenInfraNet, Consell de la Província de Flevoland
Ingrid.Henzen@Flevoland.nl

CONVERSES ANIMADES A PLOVDIV, BULGÀRIA

Sota el patrocini del governador del Districte de Plovdiv, Sr. Vencislav Kaymakanov, es va celebrar una conferència nacional el passat 12 de desembre de 2013, organitzada per l'Agència de Desenvolupament Regional de Plovdiv. Entre els 120 participants a la conferència hi havia representants de la Unitat Central d'Informació i Coordinació del Consell de Ministres, el Ministeri de Medi Ambient i Aigua, el Ministeri de Desenvolupament Regional, l'Administració Regional de Plovdiv, l'Administració del Districte de Smolyan, municipis búlgars, la Xarxa Búlgara de Punts d'Informació del Districte i organitzacions sense ànim de lucre i del sector empresarial.

La conferència es va centrar en com la infraestructura verda es reflecteix en les estratègies de desenvolupament regional i en el desenvolupament de la xarxa Natura 2000. Els temes abordats pels participants van incloure el projecte GreenInfraNet, la infraestructura verda en la propera estratègia de desenvolupament regional de Plovdiv, el suport de la Regió Central de Planificació del Sud al concepte d'infraestructura verda, la conservació de la biodiversitat d'importància mundial en el paisatge de la Serralada de Rhodope, i el futur del Programa Operatiu Medi Ambient, amb un enfocament vers Natura 2000.

Totes les presentacions van atreure un gran interès i van donar lloc a animats i llargs debats. Els qüestionaris dels assistents indiquen una satisfacció general amb el programa de la conferència i amb el projecte GreenInfraNet.

Alexander Tonkov, Agència de Desenv. Reg. de Plovdiv i el Centre de Suport Empresarial de PIMES

AGENDES PLENES: Liderant els debats a Plovdiv

Amb l'objectiu d'establir la Xarxa Europea de Coneixement i Experiència de la Infraestructura Verda (ENGINE) estem interessats en conèixer iniciatives similars i regions amb bones pràctiques en aquesta matèria, així com empreses i/o organitzacions que duïguin a terme recerques sobre aquesta temàtica. Si teniu experiències per compartir, si us plau, poseu-vos en contacte amb nosaltres!